

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Příhody a soudců JUDr. Michala Mazance, JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Jana Passera a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobkyně: **L. S.**, zastoupené JUDr. Jiřím Horákem, advokátem se sídlem Radlická 14 (Anděl Park), Praha 5, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 4. 2008, čj. OAM-1-891/VL-01-K04-2007, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 19. 2. 2009, čj. 32 Az 25/2008 – 52,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému advokátu stěžovatelky JUDr. Jiřímu Horákovi **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 5712 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d ň ě n í :

Žalovaný rozhodnutím označeným v záhlaví neudělil žalobkyni mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Hradci Králové, který ji rozsudkem označeným v záhlaví zamítl.

Žalobkyně (stěžovatelka) brojila proti rozsudku krajského soudu kasační stížností. Dovolala se stížních důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Zejména namítla, že závěr krajského soudu, podle něhož jí v Bělorusku nehrozí pronásledování, je v rozporu se spisy. Rovněž se domnívá, že se krajský soud nesprávně vypořádal se skutečností, že v Bělorusku vstoupil v platnost zákon zavádějící trestní odpovědnost za diskreditaci Běloruské republiky, tj. poskytnutí vědomě lživých údajů o politickém, ekonomickém, sociálním, vojenském nebo mezinárodním postavení Běloruské republiky cizímu státu nebo mezinárodní organizaci. Žalovaný uvedl, že mu nejsou známy případy aplikace těchto ustanovení zákona na osoby, které požádaly v jiné zemi o azyl a poté se vrátily do Běloruska. Skutečnost, že informace o žadatelích o azyl nejsou poskytovány běloruským státním orgánům, však neznamená, že státní orgány tyto informace o svých občanech nezjišťují. Prokázání skutečnosti, že stěžovatelka žádala o azyl, je velmi jednoduché. Stěžovatelka má totiž ve svém cestovním pase zaznamenáno opakované odmítnutí žádosti o azyl. Žalovaný neprovedl žádné věrohodné důkazy o tom, že by jednání stěžovatelky, spočívající v žádosti o azyl, nepodléhalo aplikaci zmiňovaného zákona a že by po jejím návratu nebyla stíhána. Je zřejmé, že informace, které stěžovatelka poskytla správnímu orgánu, by byly považovány za porušení tohoto zákona. Zmiňovaný běloruský zákon je ve zjevném rozporu s článkem 17 Listiny základních práv a svobod a Česká republika by měla osoby, které by mohly být jeho uplatňováním vystaveny pronásledování, chránit poskytnutím mezinárodní ochrany ve formě azylu.

Dále stěžovatelka namítla, že krajský soud pochybil, nezabýval-li se otázkou, do jaké míry může správní orgán v rámci své diskreční pravomoci posoudit, zda stěžovatelka splňuje podmínky pro udělení humanitárního azylu a zda v tomto nepřekročil meze správního uvážení. Krajský soud konstatoval, že mezinárodní ochranu ve formě azylu či doplňkové ochrany nelze poskytnout ani za účelem sloučení rodiny, protože nejsou naplněny podmínky stanovené v § 13 zákona o azylu. Přístup krajského soudu je podle stěžovatelky v tomto ohledu formalistický. Podle stěžovatelky bylo na místě, aby při zkoumání podmínek pro udělení humanitárního azylu žalovaný i krajský soud vzali v úvahu širší kontext mezinárodní ochrany a ochrany práv dítěte ve smyslu Úmluvy o právech dítěte [pozn. NSS: *citovaná úmluva byla publikována sdělením federálního ministerstva zahraničních věcí pod č. 104/1991 Sb. a pro Českou a Slovenskou Federativní Republiku vstoupila v platnost dne 6. 2. 1991, přičemž po jejím zániku do ní sukcedovala Česká republika*]. Rozhodnutí žalovaného je podle stěžovatelky v rozporu se závazkem České republiky podle článku 3 Úmluvy, neboť její tříletá dcera, která se narodila na území České republiky, bude oddělena od jednoho z rodičů. Stěžovatelka se domnívá, že krajský soud nedostatečně odůvodnil své rozhodnutí a jeho rozhodnutí je proto nepřezkoumatelné.

Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti je její přijatelnost. Kasační stížnost je v souladu s § 104a s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Stěžovatelka žádné konkrétní důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdila, Nejvyšší správní soud se proto mohl otázkou přijatelnosti její kasační stížnosti zabývat pouze v obecné rovině za použití hledisek nastíněných např. v usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006 - 39 (č. 933/2006 Sb. NSS).

Otázkou hrozícího nebezpečí pro občany Běloruska, kteří v zahraničí bezúspěšně žádali o azyl a obávají se v případě svého návratu do vlasti trestního stíhání ze strany běloruských orgánů za diskreditaci Běloruska v souvislosti s účinností novely zákona č. 71–3 ze dne 15. 12. 2005 o vnesení doplnění a změn některých zákonů Běloruské republiky v souvislosti se zpřísněním odpovědnosti za činy namířené proti člověku a společenské bezpečnosti, se Nejvyšší správní soud již v minulosti zabýval. Konstatoval přitom, že nejsou známy případy neúspěšných žadatelů o azyl kteří by byli v Běloruské republice bez přistoupení dalších okolností nějakým způsobem postihováni, proti kterým by bylo zahájeno trestní stíhání nebo kteří by byli uvězněni (srov. rozsudek ze dne 21. 8. 2008, čj. 2 Azs 48/2007 - 71, www.nssoud.cz). V podrobnostech Nejvyšší správní soud odkazuje na citované rozhodnutí. Stěžovatelka v kasační stížnosti neuvedla žádnou skutečnost, ze které by bylo možné dovodit, že právě ona jako neúspěšná žadatelka o azyl by mohla spadat do kategorie osob, vůči nimž je citovaný zákon v Běloruské republice uplatňován, a nic takového nelze zjistit ani z jejích tvrzení ve správním řízení. Není proto pravděpodobné, že by stěžovatelka byla v důsledku aplikace daného zákona po návratu uvězněna, nebo by u ní bylo dáno reálné nebezpečí nelidského a ponižujícího zacházení. Přiměřená pravděpodobnost nežádoucího důsledku návratu do země původu (v případě stěžovatelky hrozící trestní stíhání za diskreditace Běloruské republiky) je dána tehdy, bývá-li tento důsledek v případech obdobných případu žadatele nikoliv ojedinělý (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, čj. 2 Azs 71/2006 – 82, www.nssoud.cz). V posuzované věci lze připomenout, že trestní stíhání politicky či veřejně neaktivních osob není běžné a je velmi nepravděpodobné. Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že u stěžovatelky není přiměřeně pravděpodobné, že by byla po návratu podle uvedeného běloruského zákona trestně stíhána.

K námitce stěžovatelky o nedostatečném posouzení rozhodnutí žalovaného v otázce udělení humanitárního azylu (resp. doplňkové ochrany) podle § 14 zákona o azylu, Nejvyšší

správní soud odkazuje na meze soudního přezkumu takovýchto rozhodnutí, které vyložil např. v rozsudku ze dne 22. 1. 2004, čj. 5 Azs 47/2003 - 48 (www.nssoud.cz). Krajský soud správně uzavřel, že rozhodnutí správního orgánu podle § 14 zákona o azylu podléhá soudnímu přezkumu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z těchto skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry. Nejvyšší správní soud již v minulosti vyslovil, že azyl z humanitárních důvodů lze udělit pouze v případě hodném zvláštního zřetele, přičemž na jeho udělení není právní nárok a posouzení důvodů žadatele je otázkou správního uvážení správního orgánu. Z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2004, čj. 5 Azs 105/2004 – 72 (www.nssoud.cz), plyne, že ustanovení humanitární azyl je kombinací neurčitého právního pojmu a správního uvážení, kdy neurčitým právním pojmem je „případ zvláštního zřetele hodný“ a vlastní rozhodnutí správního orgánu vyjádřené slovy „lze udělit humanitární azyl“ představuje správní uvážení. Správní uvážení nelze nahradit uvážením soudním, lze ovšem přezkoumat, zda uvážení nevybočilo z přípustných mezí. Nejvyšší správní soud žádné vybočení z mezí správního uvážení v rozhodnutí žalovaného neshledal (správní orgán úvahu nad humanitárním azylem provedl a žádné důvody pro jeho udělení neshledal). Stejně tak je rozhodnutí správního orgánu řádně odůvodněno i v části týkající se neudělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.

Namítla-li stěžovatelka porušení článku 3 a 9 Úmluvy o právech dítěte, je třeba uvést, že tato námitka nemá svůj předobraz v řízení před krajským soudem, proto se jedná z pohledu přezkumu kasačním soudem o nový důvod kasační stížnosti, tj. důvod, který stěžovatelka neuplatnila v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohla. Takový stížní důvod je podle § 104 odst. 4 s. ř. s. obecně nepřipustný (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 1. 2005, čj. 7 Azs 329/2004 - 48, www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud ovšem dodává, že nezpochybňuje stěžovatelkou citované ustanovení Úmluvy (článků 3 a 9), kterou je Česká republika vázána a jejíž ustanovení jsou soudy povinny respektovat (článek 10 Ústavy). Zájem dítěte podle Úmluvy je jedním z hledisek, která je nutno zohlednit při činnosti týkající se dětí, a státy, které jsou smluvní stranou úmluvy, jsou povinny zajistit, aby dítě bylo chráněno před všemi formami diskriminace nebo tam specifikovaných trestání a aby dítě nemohlo být odděleno od svých rodičů proti jejich vůli, ledaže příslušné úřady na základě soudního rozhodnutí a v souladu s platným právem určí, že takové oddělení je potřebné v zájmu dítěte. Nejvyšší správní soud připomíná, že o žádosti dcery stěžovatelky o udělení azylu bylo rozhodnuto v samostatném řízení tak, že jí žalovaný rozhodnutím ze dne 26. 9. 2007, čj. OAM-560/VL-01-K04-2006, neudělil azyl podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona, Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 22. 5. 2008, čj. 32 Az 68/2007 - 5, zamítl žalobu proti rozhodnutí žalovaného a Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 28. 11. 2008, čj. 8 Azs 39/2008 - 102, kasační stížnost proti rozsudku krajského soudu odmítl jako nepřijatelnou. Z uvedeného zcela logicky vyplývá, že obavy stěžovatelky z násilného oddělení dítěte od rodičů nejsou v daném případě na místě.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu skýtá dostatečnou odpověď na všechny námítky podávané v kasační stížnosti a nebyl shledán ani jiný důvod k přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Nejvyšší správní soud v posuzované věci neshledal přesah vlastních zájmů stěžovatelky ani pochybení v postupu krajského soudu, které by mohlo mít dopad do jejího hmotněprávního postavení. Kasační stížnost proto odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 3 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s., podle nějž nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Stěžovatelce byl pro řízení o kasační stížnosti ustanoven zástupcem advokát; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s., § 120 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud určil odměnu advokáta částkou 2 x 2100 Kč za dva úkony právní služby (převzetí a příprava věci a písemné podání soudu) a dále 2 x 300 Kč na úhradu hotových výdajů, v souladu s § 9 odst. 3 písm. f), § 7, § 11 odst. 1 písm. b) a d) a § 13 vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Protože advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se tento nárok o částku odpovídající dani, kterou je povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 35 odst. 8 věta druhá s. ř. s.). Částka daně, vypočtená podle § 37 odst. 1 a § 47 odst. 3 zákona o dani z přidané hodnoty činí 912 Kč. Částka 5712 Kč bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. srpna 2009

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu